

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Mayıs 2021 | Sayı 15

ÇİNLİLER ARTIK ÇOCUK GELİN İSTİYOR

ÇOCUK VAKFINDAN, DOĞU TÜRKİSTAN ÇOCUKLARI RAPORU

İstanbul merkezli Çocuk Vakfı, Doğu Türkistan'da işlenen ağır insan hakları ihlallerinin merkezinde olan çocukları konu alan bir rapor hazırladı.

Çin'in Doğu Türkistan'da işlediği etnik ve kültürel soykırım, asimilasyon politikaları ve Birleşmiş Milletler'in konuya bakışını içeren kapsamlı rapor, Nisan 2021 tarihinde kamuoyuyla paylaşıldı.

Çocuk Vakfı, Çin'in soykırıma varan insan hakları ihlalleri işlediği Doğu Türkistan'daki çocuk konusunu gündeme alan bir rapor yayımladı.

Türkçe ve İngilizce hazırlanan Nisan 2021 tarihli raporda, Çin'in kültürel ve etnik soykırım faaliyetleri, baskı ve asimilasyon politikaları incelendi. Raporda, Doğu Türkistan'da işlenen kültürel ve etnik soykırım kaleme alındı.

DOĞU TÜRKİSTAN'DA ÇOCUKLARA YÖNELİK ETNİK VE KÜLTÜREL SOYKIRIMIN BELGESİ

Doğu Türkistan'da çocuk raporunda geçen bazı saptamalar şu şekilde veriliyor.

Çin hükümeti özellikle Doğu Türkistan'da doğumları önlemek için zorunlu doğum kontrolü ve zorla kürtaj, kadınları kısırlaştırma stratejisi uyguluyor.

2016 yılında başlayan "aileden kopuş" politikası hız kesmeden devam ediyor.

1-3 yaş bebek, 3-6 yaş grubu çocuklar için Çinlileştirmeyi amaçlayan kamp merkezleri kuruldu ve kaç çocuğun alı konulduğu bilinmiyor.

Anne ve babaları sözde "politik eğitim kampları"na götürülen çocuklar "sevgi dolu kalp", "çocuk sığınma evi", "melekler yuvası" vb. isimlerle adlandırılan Çinlileştirme kamplarında dış dünyayla bağlantısı olmayacak şekilde tecrit ediliyor.

Hem anne-baba hem de çocukları kampa alınanlar için “çifte alıkonulmuş aile” uygulaması giderek yaygınlaşıyor.

Uygur Çocukların Çinli öğretmenlere “anne” diye seslenmesi zorunlu bir kural olarak uygulanıyor.

Pekin yönetimi Küçük yaşta Çocuklara yarı askeri disiplinle muamele ederken “Ulusal kimlik” oluşturma bahanesiyle tek tipleştirici eğitim uyguluyor.

Kamplarda alıkonan çocukların anadilleri ile eğitim almaları engelleniyor ve zorunlu olarak Çince öğretiliyor.

DİNİ, ETNİK VE SİYASİ BASKILARIN MERKEZİ: DOĞU TÜRKİSTAN

Çin hükümetinin sistematik baskı ve asimilasyonlar ile dini, etnik, kültürel ve siyasal anlamda “soykırıma” varan faaliyetleri, her geçen gün dünya kamuoyunun daha çok gündemine geliyor. ABD Dışişleri Bakanlığının açıkladığı verilere göre Doğu Türkistan’da yaklaşık 2 milyona yakın Uygur Türkü ve diğer Müslümanlar, eğitim adı altında zorla toplama kamplarında tutulmakta.

Çin hükümeti, dünya kamuoyundan toplama kampındaki Uygur Türklerinin durumu-

na dair tüm verileri gizlemektedir. Etnik ve kültürel ayrımcılığa ve insan hakları ihlallerine maruz kalan Doğu Türkistanlılar, ucuz iş gücü olarak Çinli şirketlerde çalıştırılıyor. Öte yandan, Birleşmiş Milletlerin resmi verilerine göre, Pekin idaresinin soykırım uyguladığı Doğu Türkistan’daki toplama kamplarında 1 milyondan fazla Uygur Türkünü zorla tutuyor. Bu sayı Kamp tanıkları ve Çin kaynaklı belgelerde ise 8 milyon insanın dönüşümlü olarak rızası dışında tutulduğunu gösteriyor.

Çin Komünist Partisinin sistematik baskı ve şiddet politikalarına maruz kalan Uygur Türkleri birçok yönden topyekûn imha, ve milletçe yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Doğu Türkistan’da yaşanan soykırım, baskı ve asimilasyonun kurbanı olan çocukların durumuna ilişkin Çocuk Vakfı tarafından yayımlanan rapor.

Yazan: Muhammed Ali Atayurt

BİRİLERİ BAYRAM MI DEDİ?...

Doğu Türkistan'dan, bilhassa 2016 sonrası, her dini bayramda alışık olduğumuz algı görüntüleri, bu bayramda da Çin misyon temsilciliklerinin sosyal medya hesaplarını kapladı.

Görüntülere şayet bir iki dakikalık video diye bakar, lakin oynanan oyunu anlayamazsanız çok basit bir şekilde “aaa insanlar ne de mutlu” diyebilirsiniz.

Anlaşılan algı oluşturmada mahir olan Çin Komünist Partisi (ÇKP) ve onun dış misyon temsilcilikleri nerede, ne zaman, neyi ve nasıl paylaşacaklarına dair ciddi eğitimliler. Hal böyle olunca ÇKP'nin Suudi Arabistan, Mısır, İran veya Türkiye gibi halkının büyük çoğunluğu Müslüman olan ülkelerdeki temsilcilikleri bugün idrak etmeye başladığımız Ramazan bayramına yönelik propagandalarını zikredilen ülke kamuoylarını yanıltmaya ayırmış görünmekte.

Bugün sabah sosyal medya hesaplarıma göz gezdirirken Çin'in Türkiye Büyükelçiliği resmi twitter hesabında 15 ve 12 saniyelik iki kısa videoya tesadüf ettim. Video kayıtlarını ilk seyrettiğimde (linke tıklayınız!..) aklıma 29 Nisan 1951 tarihinde Urumçi Halk Meydanına Doğu Türkistan'ın efsanevi kahramanı, Çinlilerin korkulu rüyası Osman Batur'un düzmece bir mahkemede aleyhine verilen idam kararının infazını seyrettirmek üzere zorla toplattırılan 90 bin kişi geldi.

Bu sefer seçilen mekan Kaşgar'daki tarihi İdgah camii önü olsa da aslında yöntem de aynı, gaye de aynı. Ülkede dini ve milli kimliğe dair ne varsa yerle bir eden dahası yasaklayıp aşağılayan ÇKP yönetimi, her zaman olduğu gibi, sıkışınca algı oluşturma yalana sarılmış, görüntüleri büyük bir zafer kazanmış komutan edasıyla servis etmekte de fırsatı kaçırmamış.

Peki, bu görüntüleri nasıl yorumlamak gerekir?

Kısa videolarda benim dikkatimi çeken ilk husus İdgah camiinin ana giriş kapısı üzerin-

Çin Büyükelçiliği Ankara/中国驻土耳其使馆 @ChinaEmbTur... · 5h ...
da bayram nasıl kutlanıyor görmek ister misiniz? Bugün çekilmiş bu videolarda müslüman vatandaşlarımız Kaşgar İd Kah Camisi Meydanı'nda dans ederek bayramlarını kutluyor.

deki Arap harfli levhanın yerinde olmadığını görmek oldu. Dini yaşantıda hiçbir baskıcı, yasaklayıcı turum içerisinde olmadığını iddia eden ÇKP yönetimi Arap harfli levhadan anlaşılacak ciddi rahatsızlık duymuş olmalı ki asılı kalmasına bile tahammül edememiş. Gerçi “Muhammed, Ali, Mücahit, Ayşe...” gibi İslami isimlerin çocuklara verilmesini yasaklayan ÇKP yönetiminden bu levhaya tahammül etmesini beklemek safdillik olsa gerek.

Videoda dikkatimi çeken ikinci husus ise zorla toplanan bu insanların sema gösterisi mi, yoksa dans mı ettiğine dair belirgin bir izlenimin bende uyanmaması. Bununla birlikte insanların bu şekilde bir araya getirilmesini “acaba bayram dolayısıyla bir yumuşamama oldu” diye merak edip hem bayramlarını tebrik etmek hem de Doğu Türkistan’daki son durum hakkında malumatları var mı düşünce ve merakıyla tanıdık dost ve arkadaşları aradım.

Dostlarımla yaptığım görüşmelerdeki duyduklarım video görüntülerinin algı oluşturmaya yönelik bir düzmece olduğu kanaatimi kuvvetlendirdi. Onlarca Doğu Türkistanlı kardeşimle yaptığım görüşmelerin ortak noktası; “ne yumuşaması, şuan memlekette neler olup bittiğine dair tek bir havadis ala-

mıyoruz, tek bir kişi yakınlarını ne arayabilirdi, ne de onlardan arayan oldu. Aradığımızda veya arandığımızda akrabalarımızın başına neler gelebileceğini az da olsa yaşayarak tecrübe ettiğimiz için sadece telefonlarımıza bakmakla yetiniyoruz” oldu.

Bu durum bırakın sadece Çin vatandaşı Doğu Türkistanlılar için değil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olabilen Doğu Türkistanlılar için de geçerli. 2016 öncesinde en azından bayramlarda aileleriyle hal hatır sorup sağ olup olmadıklarına dair haber alabiliyorlardı. Son 4-5 senedir ise Doğu Türkistanlılar en yakınlarının seslerini dahi duyamamakta.

Bugün Çin elçiliğinin yayınladığı kısa videolar bana bir de Kudüs’te yaşanan zulmü hatırlattı ama bir farkla. Kudüs’te Filistinlilere reva görülen ile Doğu Türkistan’daki Müslüman Türk halkına reva görülen zulüm arasında aslında hiçbir fark yoktu. Belki Filistinliler daha şanslıydı denilebilir çünkü en azında başlarına gelebilenleri dünya canlı olarak izleyebiliyordu. Doğu Türkistan ise ÇKP eliyle dünyadan tecrit edilmiş, zulümde sınır tanınmaz bir vaziyette ama bir seda bile bu mazlum ve mağdur halka çok görülmekte.

Doğu Türkistan’da yaşanan vahşete dair bir kare fotoğraf veya bir saniyelik görüntü paylaşmanın zaman kaybetmeden tespit edilip başlarına neler getirildiği acı tecrübelerle sabit olduğundan, insanlar akıbetlerini düşünerek, bırakın bir şeyler paylaşmayı hal-hatır soramayacak hale getirilmiş vaziyette.

Hal böyleyken, gönül rahatlığı içinde “Türk-İslam âleminin Ramazan bayramı mübarek olsun” diyebilenler varsın desinler, ben diyemiyorum.

Yazan: Doç. Dr. Ömer Kul

BBC: ÇİN, UYGUR TÜRKÜ İMAMLARI YOK EDİYOR

Doğu Türkistan'da yaşayan Uyghur Müslümanlarının sorunları üzerine çalışan bir insan hakları örgütünün hazırladığı rapora göre, 2014 yılından bu yana en az 630 imam ve dini kimliği olan kişi gözaltına alındı veya cezaevine gönderildi.

Uyghur İnsan Hakları Örgütü (UHRP) tarafından hazırlanan raporda, 18 din adamının ya gözaltında ya da gözaltına alındıktan hemen sonra şehit edildiği belirtiliyor.

SUDAN BAHANELERLE HAPSE ATILIYOR

Özgürlükleri ellerinden alınan bu imamlara, 'radikal görüşler yaydıkları', 'düzeni bozacak şekilde kalabalıkları bir araya getirdikleri', 'ayrılıkçı düşünceleri kışkırttıkları' yaftasıyla kapsamı geniş suçlamalar getirildi.

Aile üyelerinin aktardığına göre ise, bu din adamlarının tek suçları, Dini vazifelerini yerine getirerek vaaz vermek, cemaate önderlik etmek ve sadece imamlık faaliyetini sürdürmek olduğu belirtiliyor.

UHRP örgütü toplamda 1046 Müslüman din adamının yaşadıklarını ortaya çıkarmaya çalıştı.

DİN ADAMLARINA EN AZ 5 YILDAN BAŞLAYAN HAPİS CEZASI

Uyghur asıllı olan bu kişilerle ilgili bilgiler, aile üyelerinin anlatımı, medyada çıkan haberler, kamuya açık veya özel belgeler derlenerek oluşturuldu.

Toplam 1046 din adamının bir noktada gözaltına alınmış olduğu belirtilse de birçok vaka, Çin'in bölgeye ait resmi belgeler üzerindeki sıkı kontrolü nedeniyle, destekleyici delillere ulaşamadı.

Ancak elde edilen verilerden 630 vakanın en az 304'ünün cezaevine gönderildiği anlaşılıyor.

Resmi belgelere ulaşılabilen örneklerde, mahkumiyet süresinin uzunluğuna bakılarak, Doğu Türkistan'daki keyfi cezalandırmaların ağırlığı ortaya çıkıyor. Buna göre, yargılananların yüzde 96'sı en az 5 yıl hapis cezası alırken, yüzde 26'lık bir kesime 20 yıldan fazla mahkumiyet verildi. Bunların arasında 14 müebbet hapis cezası alan dini alim de bulunuyor.

Elde edilen bu veriler, Doğu Türkistan'da din adamı sayısının ancak bir kısmına denk geldiği gibi bağımsız olarak doğrulanabilmiş değil. Ancak araştırma Doğu Türkistan'da din adamlarının, özel olarak hedef alındıklarını da ortaya koyuyor.

'RADİKAL DÜŞÜNCELER YAYMA' SUÇLAMASI

Çin bölgede yaşayan Uygur Türkleri başta olmak üzere Kazak, Kırgız, Tatar ve Özbek Müslümanlara karşı "Çinlileştirme" politikası izliyor.

Pekin hükümeti ise suçlamaları reddediyor ve kurulan merkezleri "aşırı düşüncelerden arındırmak için tesis edilen sözde "eğitim kampları" olarak tanımlıyor.

Çin'in Doğu Türkistan'da yaşayan Müslüman nüfusa dahil olan 1 milyondan (gayri resmi verilere göre 7 milyondan) fazla kişi-

yi dönüşümlü olarak gözetim altına aldığına inanılıyor.

Devlet yetkililerine, tecavüz, zorla çalıştırma ve kısırlaştırma gibi suçlamalar yöneltiliyor.

Doğu Türkistan'da gözetim altına alınan yüz binlerce Uygur Müslüman, haklarında herhangi bir suçlama olmadan, bu kamplarda kalmak zorunda bırakıldığı biliniyor.

Haklarında suçlama olan kişilere ise hapis cezaları verildi ve bu kişilerin sayısı 2017 yılından itibaren ciddi şekilde arttı.

Bu kişilere hangi suçlamalarla ceza verildiğine ilişkin resmi mahkeme belgelerine ulaşmak güç. Elde edilen kısmi belgeler ise sıradan dini faaliyetlerin, bölücülük, radikalleşme ve terör şüphelisi olarak gösterildiğini ortaya koyuyor.

AİLESİNE GÖRE TEK SUÇU İMAMLIKTI

Elde edilen belgeler Okan Mehmet isimli 51 yaşındaki Kazak kökenli imamın yakalama tutanağında, "radikal düşünceler yayma" suçlaması yer alıyor. Ailesine göre ise Mehmet, Cuma namazı kıldırma ve dini nikah kıyma dışında hiç bir suç işlemeyen tutuklandığı yönünde.

Mehmet Hocanın gözaltına alınma emri tutanağında, evlendirme ile ilgili ulusal yasaları çiğnediği suçlamasının yanında, radikal düşünceler yayma iddiası da yer alıyor.

Okan Mehmet hocanın 10 yıla kadar hapis cezasına çarptırıldığı bildiriliyor.

Merkezi hükümet tarafından görevlendirilen bir imam olan 58 yaşındaki Bakıhan Mirzan

da benzer şekilde ‘radikal düşünceler yayma’ suçlamasıyla tutuklu ve 2018 yılında tutuklanan Mirzan, 14 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ailesine göre tek suçu imamlık görevini yerine getirmek.

ÜNLÜ DİN ADAMININ HALA İÇERİDE OLDUĞU DÜŞÜNÜLÜYOR

Ünlü bir din görevlisi olan Abidin Eyüp Damolla’nın neden tutuklandığına ilişkin ipuçlarına, başka bir ÇKP üyesi devlet görevlisine açılan dava üzerinden ulaşıldı. Abidin Damolla oğlu ile gözaltında iken görüşmesine izin veren bu devlet görevlisine açılan davada, o dönem 88 yaşında olan Dini alim için, ‘aşırı dinci’ yaftası konulduğuna rastlandı.

BBC’ye konuşan Abidin Damolla’nın yeğeni Muhammed, amcasının “çalışkan ve yardım sever bir kişi olduğunu, öğrencilerini, Kuran çalışmalarının yanında okul derslerini çalışmaya da teşvik ettiğini” söyledi.

Amerika’da yaşayan Muhammed, amcasının tutuklanması sonrası ona ilişkilendirilerek

ailesinden 60 kişinin gözaltına alındığını da ifade etti.

Çin yasaları üzerine uzman olan George Washington Üniversitesi’nden Profesör Donald Clarke, Doğu Türkistan’da “aşırılık” suçlamalarının, hukuki dayanak olmaksızın tamamen keyfi bir biçimde yargılamalarda kullanıldığını kaydederken tespitlerini şöyle sürdürüyor:

“Aşırılık yayma diye tabir edilen suçlamanın geçerli bir suçlama olup olmadığı tartışmasını bir kenara bırakalım ve ortaya konulan delillerin bu suçlamanın altını doldurup doldurmadığına bakalım. Bu suçlamaya dayanak olan şeyler arasında, sakallı olmak, içki ve sigara içmemek sayılıyor ki demek bu suçlamanın altı tamamıyla boş” değerlendirmesini yaptı.

PEKİN SUÇLAMALARI REDDETTİ

Uygur İnsan Hakları Örgütü'nden Peter Irwin, imamların hedef alınmasının arkasında, 'topluluk üyelerini bir araya getirebilmeye güçleri' yattığını söylüyor.

Irwin'e göre toplum üzerlerindeki nüfuzları nedeniyle, Çin devleti uzun süredir gözünü imamlara dikmiş durumdaydı.

BBC'nin konu ile ilgili sorularını yanıtlayan bir Çin hükümet sözcüsü, Doğu Türkistan'da "görülmemiş seviyede bir din ve inanç özgürlüğünün yaşandığını" savundu.

Aynı görevli, "Doğu Türkistan'daki radikalleşme karşıtı çalışmalar, dini radikalleşmenin yayılmasını önlemiş ve bu anlamda küresel çaptaki mücadeleye katkı vermiştir" diyor.

DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ CEZAEVİ DOLULUK ORANI ZİRVEDE

Söz konusu kampların, dünya gündemine yerleşmesi sonrası Çin, 2019 yılında bu sistemde yer alan herkesin serbest bırakıldığını iddia etmişti.

Doğu Türkistan'da tarz kamplarda tutulan çok sayıda kişi sözde serbest bırakılarak ev hapsinde tutulmaya başlandı ancak insan hakları örgütleri buralarda tutulan çok sayıda kişinin cezaevlerine transfer edildiklerini de söylüyor.

Aynı şekilde eldeki kanıtlar, birçok kişinin uzun süredir zaten hapiste tutulduğunu ortaya koyuyor. New York Times gazetesinin elde ettiği verilere göre, 2017 ve 2018 yıllarında Doğu Türkistan'daki cezaevi doluluk oranı zirveyi aşmış durumda. Farkın bir önceki yıla göre, 200 binden fazla yükseldiği bildirildi.

Çin hükümet verilerine göre, bu bölge tüm nüfusun yüzde 1.5'lük kısmını oluştursa da, ülke genelindeki tutuklamaların yüzde 21'i Doğu Türkistan'da ve Uygur Türkleri üzerinde gerçekleşiyor.

Muhammed Ali Atayurt- Türkistan Press

Kaynak: BBC

Türk Dünyası ve Yurt Dışı Türkler Başkanlığımızca düzenlenen
Hayalimdeki **Doğu Türkistan**

Ödüllü Resim Yarışması

İl ve İlçe Teşkilatlarına Son Teslim Tarihi:
9 Haziran 2021

Genel Merkeze Son Teslim Tarihi:
14 Haziran 2021

İletişim Bilgileri:

İYİ Parti Genel Merkezi
Mustafa Kemal Mh., Şehit Öğretmen Şenay Aybüke Yalçın Cd.,
No:9 Çankaya /Ankara
312 408 08 37

Yarışmaya katılım koşulları şartnamede belirtilmiştir.
İlköğretim, ortaöğretim ve lise düzeyi katılabilecektir.
Dereceye giren resimler Genel Merkezimizde sergilenecektir.

ÇİN HAYÂLİ KURMAK TÜRLÜKTEN BOŞANMAKTIR

Hem Müslüman, hem Türk olan Doğu Türkistanlı karındaşlarımız öz vatanlarında katil Çin'in soykırım zulmüne maruz kalırken, ezeli Türk ve Müslüman düşmanı Çin'le "Dostluğa katkı sağlaması" için "Hayâlîmdeki Çin resmi" konulu yarışma düzenlemek gaflet ve dalâlet de değil de nedir? "Hayâlîmdeki Çin resmi" yarışması gafletinin dördüncüsüdür bu... İlki 1915'de, ikincisi 1916'da, üçüncüsü 1919'da yapılmış...

Bütün Müslümanların ve Türklerin sancaktarı ve hâdimi olan yüreğimiz bir daha kanadı. Hem de nasıl kanadı bu kez. Dünyanın en âdi, en vahşî kabile ve kavimleri dahi soykırım ve tecavüze uğrayan öz karındaşlarının düşmanıya böylesine şenî bir işbirliği yapmaz.

HAYÂLİMİZDE ÇİN RESMİ YOK, DOĞU TÜRKİSTAN VAR!

Bu nasıl bir idrak ki, zâlim ve katil Çin, Doğu Türkistanlı karındaşlarımızı emsali

görülmemiş bir soykırma ve işkencelere tâbi tutarken, "Hayâlîmdeki Çin resmi" konulu yarışma düzenleyebiliyor. Doğu Türkistanlı karındaşlarımız Çin emperyalizmi altında inim inim inlerken, çocuklara "Çin hayâlî" kurdurmak, onların dimağlarında Müslüman Türklüğe dair fikir ve şuuru zedelemektir.

Türklüğün ve İslâm'ın dünyada tek kalesi olan ve bir zamanlar bütün Müslümanların ve Türklerin Halifesi olan bu ülkede bu iz-

T.C. MEB Ortaöğretim Kurumları Öğrencileri

"Hayalimdeki Çin"
Resim Yarışması

Tema:Türkiye-Çin Diplomatik İlişkilerinde
50. Yıl

土耳其教育部全国高中生
我想象的中国
绘画比赛

主题: 中土建交50周年
2021

zetsizlik nasıl yapılabilir? Müslümanla aynı mânaya gelen Türklük şuurunun merkezi olan bu ülkede bu şuursuzluğun sebebi ne olabilir?

ÇİN İPEKLERİNDEN GÖZLERİ KAMAŞANLAR ÇİN HAYÂLİ KURARLAR

İzzet ve haysiyeti ayaklar altına alan bu şenî yarışmayı düzenleyenlerin tarihî şuur kapanmış; Müslüman olmanın, hele de Müslüman Türk olmanın izzet ve şerefini ayaklar altına almış... “Çin ipeklerinden” ve ticaretinden gözleri kamaşanları tarih ve millet affetmez. Batsın böyle bir siyaset!... Batsın böyle bir ticarî menfaat...

Bir gün gelir ki Müslüman Uygur Türk karındaşların kanları yüzlerine sıçrar, âhı tutar. İslâmcıyım (gerçek İslâmcıyım demek öyle ucuz değil) ve “Türk milliyetçisiyim” (Türk milliyetçiliğinin bâtılı var, Hak olanı var. Bâtıl milliyetçilerin zaten umurlarında değil) diyenlerden bu izzetsiz ve şenî yarışmayı telin etmesini beklerdik.

Kanayan yüreğimizle soruyoruz: Doğu Türkistan karındaşlar sizin neyiniz olur? Doğu Türkistan’da diye bir yurt var bilir misiniz? Uzaklarda, güneşin doğduğu yerde Kaşgarlı Mahmud’un, Barat Hacı’nın, İsa Yusuf Alptekin’in vatanı ve emaneti olan Uygur Türklerinden, yâni Müslümanlarından haberiniz var mı? Bilir misiniz, duymuşluğunuz var mı? Çin kâfiri o yurtları zapt ederek soykırım yapıyor.

DOĞU TÜRKİSTANLILAR DA MÜSLÜMANDIR HABERİNİZ VAR MI?

Daha önce söylediklerimizi yüksek sesle bir daha söyleyelim. Müslümanlar böyle gamsız ve kaygısız olamaz... Tarih şuru ve millî öfkesi olan eski Müslümanlar, yâni Türkler nerede? Dünyadaki her Müslüman için ağıt yakan, şiir yazan millîsiz İslâmcılar nerede? Filistin’e, Cezayir’e, Mısır’a, Arakan’a, Afganistan’a ümmet duygulu mısralar yazan (onlar da karındaşımız, elbette yazılmalıdır) tercüme İslâmcılar, Türk’süz ve Türkiye’siz İslâmcı şairler ve yazarlar Doğu Türkistanlı Müslümanlar için niye yazmazlar? Doğu Türkistan onlardan daha fazla Sünnî Müslüman ve karındaş değil midir? İnsan değil midir Doğu Türkistanlılar?

Her gün Doğu Türkistan karındaşların acısı sarıyor yüreğimizi. Doğu Türkistanlı karındaşlarımıza oruç ve namaz yasaklanmış. Yedi iklim üç kıtaya ferman salan Osmanlı Türkleri yok şimdi! Bundandır ki yaramız derin derin...

Yazan: Ahmet Doğan İLBEY

ÇİNLİLER ARTIK ÇOCUK GELİN İSTİYOR

Çin Yönetimi Doğu Türkistan'da Bütün sınırları aşalı çok oldu. Öyle ki Doğu Türkistanlı Erkeklerin büyük çoğunluğunu ya hapse veya Toplama kamplarına kapatma ve geri kalan her türkün evine “Kardeş aile politikası” adı altında bir Çinli yerleştirme olayından sonra Uygur Türkü kızları baskı ve zorlama yoluyla Çinliler ile evlendirme sürecini hızlandırıyor.

BÖYLE GİDERSE “SOY” DİYE BİR ŞEY KALMAYACAK

Toplu evlilik programları ile, şartlı veya anlaşmalı olarak zorla evlendirilen Uygur kızlarının hele ki ailelerinin içinde yaşadığı acıların tarifi yok.

Son gelen görüntülerde Çocuk denecek kadar küçük yaştaki Uygur Türkü kızların yaşlı Çinlilerle evlendiğine ait evlilik cüzdanı ve bazı fotoğraflar görenlerin kanına dokundu.

ÇİNLİ YERLEŞİMCİLER, ÇOCUK GELİN PEŞİNDE

Çinkaynaklı sosyal paylaşım sitesinden alınan görüntülerde Yaşlı bir Çinlinin Uygur Türkü Müslüman genç kızla evlendiğini gösteriliyor. Gözlemciler bu gibi durumların yaygınlaştığı anlatarak çeşitli imtiyazlarla Doğu Türkistan'a getirilen yerleşimci Çinlilerin, işgalci yönetimi arkasına alarak Uygur Türkü kızları istediği şekilde aldığı son günlerde Çinlilerin çocukların tutulduğu Çocuk Kamplarından dahi eş edine bildiğini söylüyor.

DİNİ, ETNİK VE SİYASİ BASKILARIN MERKEZİ: DOĞU TÜRKİSTAN

Çin hükümetinin sistematik baskı ve asimilasyonlar ile dini, etnik, kültürel ve siyasal anlamda “soykırımı” varan fa-

aliyetleri, her geçen gün dünya kamuoyunun daha çok gündemine geliyor. Çin hükümeti, dünya kamuoyundan toplama kampındaki Uygur Türklerinin gerçek durumuna dair tüm verileri gizli tutmaya çalışırken aynı zamanda da bölgedeki insanlık dışı uygulamalarını sahte ve çarpıtıcı bilgilerle veya Baskısı, etkisi altındaki İnsanları zoraki ifadeler vermeye mecbur ederek yalanlamaya çalışıyor. Oysa Etnik ve kültürel ayrımcılığa ve insan hakları ihlallerine dahası Soykırımı maruz kalan Doğu Türkistanlılar, ucuz iş gücü olarak Çinli şirketlerde çalıştırılıyor. Müslüman Kadınlar kısırlaştırılırken Dine ait her şey yasaklanmış durumda. Öte yandan, Birleşmiş Milletlerin resmi verilerine göre, Pekin idaresinin soykırım uyguladığı Doğu Türkistan'daki toplama kamplarında 1 milyondan fazla Uygur Türkünü rızası dışında zorla tutuyor. Bu sayı, Kamp tanıkları ve Çin kaynaklı belgelerde ise 8 milyon insanın dönüşümlü olarak alıkonulduğunu gösteriyor. Özetlemek gerekirse Çin'in sistematik baskısı ve şiddet politikalarına maruz kalan Doğu Türkistanlı Müslümanlar birçok yönden topyekûn İmha, ve milletçe yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta.

SİBER OPERASYONLARDA ÇİN'E DİKKAT!

Chimera, Naikon, Hafnium, Barium... Bunlar Çin ile ilişkili gelişmiş ve ısrarcı siber tehdit (APT) ekiplerinin isimlerinden birkaçı. Çin devlet destekli siber tehditlerinin amacı hiçbir zaman sadece devletler değil, aynı zamanda sanayi de. Yarı iletken şirketleri, hava yolları, patent üreten şirketler, savunma sanayii şirketleri de hedef hâлиндeler.

Örneğin, yakın zamanda Rus denizaltılarının büyük çoğunluğunun tasarımlarını yapan San Petersburg'da yerleşik bir denizaltı tasarım firmasının üst düzey yöneticilerini hedef alan saldırı ile Rus savunma sanayii hedeflendi.

Çin'in Wuhua bölgesinde Chengdu Halkın Özgürlük Ordusu Karargâhı'nda yerleşik 78020'nci birliğin görevli olduğu siber operasyonlar için dünyaya yayılmış sunucuların kullanıldığı belirtiliyor. Olayların esas sorumlularına ulaşmak ise aynı bir istihbarat olayı analizinde olduğu gibi, yöntem, araç, malzeme ve erişimlerin izinin sürülmesi ile mümkün oluyor. Bu denizaltı tasarım şirkete

ti saldırısındaki unsurlar da Çinli grupların kullandığı yöntemleri andırdığı için bu operasyon şimdiden bir Çin operasyonu olarak anılmaya başlandı.

Bundan daha 2 ay önce Microsoft Outlook Web Access (OWA) sunucu yazılımında bulunan bir sıfırcı gün açığının Çinli gruplar tarafından kullanıldığı belirtilerek Amerika'da neredeyse bir alarm durumu ilan edilmişti. Sıfırcı gün açıkları daha önce bilinmeyen açıklar olarak tarif ediliyor. Microsoft'un konuya vakıf olup yamasını birkaç hafta önce hazırladığı ama bir türlü marta kadar yayınlamadığı bu sıfırcı gün açığı ile yüzlerce OWA kullanıcısı kurum -Microsoft ve Amerikan İç Güvenlik Bakanlığına göre- Çinli operasyon ekiplerinin istismarına uğradı.

Bazı kişiler, Microsoft'un bu gecikmesini, müşterilerini yamayı hemen uyguladığı web tabanlı Office365'e çekme çabası olarak görürken, bir yandan da sonuç itibarıyla Çin'i destekleyen bir Microsoft görünümü beliriyor. Günümüzde küresel sermayenin Çin'e taşındığı söylemi ile beraber de düşünülebilir.

Elbette olaya sadece Çin ve Amerika açısından bakamıyoruz. Türkiye'de de açığın ifşa olduğu gün, kamu kurumları dâhil yüzlerce OWA kullanıcısı kurum mevcuttu. Benim görüşüm, yamanın gecikmesinin Amerikan ve Beş Gözler (Five Eyes, US-UK-AU-CANZ) siber operasyon ekiplerine de bir avantaj sağlamış olabileceği yönünde.

Çin kaynaklı siber tehdidi, sadece gayriresmi yeraltı siber tehdit unsurları açısından bu riskleri analiz etmek de yeterli değil. Çinli üreticiler açısından bakarsak Türkiye'de bugün haberleşme altyapılarımızda büyük

oranda Çin malı yazılım ve donanım mevcut. Sizi korkutmamak için tamamı demeyeyim ama kritik bileşenlerin yarından fazlası diyebilirim.

Bir Kuşak Bir Yol projesi için de kritik önemde olan Türkiye'nin Çin'in ilgi odağı içinde olmayacağını söylemek safdillik olur. Ham madde- sanayi- teknoloji-devlet dörtlüsü ile organize olmuş Çin etkisinden Türkiye'nin bağımsız kalabilmesi, küresel ticaret normları içinde ve mutlaka karşılıklı stratejik bağımlılık içeren bir ilişkinin yanında, kritik bilgi ve sistemlerini koruması ile de doğrudan ilişkili olacaktır.

Yazan: Oğuz Yılmaz

SEZAI KARAKOÇ'TAN İSLAM ÜLKELERİNE ÇAĞRI: KINAMAYLA BAĞIRIP ÇAĞIRMAYLA OLMAZ

Yüce Diriliş Partisi Genel Başkanı, usta şair Sezai Karakoç, yayınladığı bayram mesajında İslam coğrafyasının kan ağladığını belirterek yine İslam ülkelerine çağrı yaptı: Afganistan, Irak, Suriye, Libya'da yangın sürerken, Doğu Türkistan esaret altında inlerken, Gazze, Filistin çağın korkunç silahlarıyla yıkılıyor, yok ediliyor. Sadece kınamayla veya sert konuşmalarla, bağırıp çağırmakla bir yere varılmaz.

Yüce Diriliş Partisi Genel Başkanı, usta şair Sezai Karakoç, Ramazan Bayramı dolayısıyla yazılı açıklama yaptı.

Karakoç, bayram mesajında İslam coğrafyasının kan ağladığını belirterek şunları kaydetti: "Afganistan, Irak, Suriye, Libya'da yangın sürerken, Doğu Türkistan esaret altında inlerken, Gazze, Filistin çağın korkunç silahlarıyla yıkılıyor, yok ediliyor. Sadece kınamayla veya sert konuşmalarla, bağırıp çağırmakla bir yere varılmaz."

Sezai Karakoç'un yazılı açıklaması şöyle:

"Bir aylık oruç, Allah'ın İslam Milleti'ne her yıl gönderdiği bir armağanı, her türlü günah, eksiklik ve kötülüklerden arınma ve her türlü iyilik, güzellik, güç ve diriliş bilinciyle donanma kaynağı, mucize armağanıdır. Bu armağanın değerini bilerek bayrama daha inançlı, daha yücelmiş, daha içten çıkanlara ne mutlu. Daha önce, her vesileyle defalarca belirttiğimiz gibi, İslam Milleti, birkaç yüz yıllık çilesini doldurmadı. İslam coğrafyası kan ağlıyor. Afganistan, Irak, Suriye, Libya'da yangın sürerken, Doğu Türkistan esaret altında inlerken, Gazze, Filistin çağın korkunç silahlarıyla yıkılıyor, yok ediliyor.

“İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI’NI KALE YAPMAK LAZIM”

Milletimiz, Asya’da, Afrika’da, dünyanın her tarafında, en meydan yerinde ve en ücra noktada ruhunu Allah’ın gösterdiği doğrultunun dışındaki yollara teslim etmiş olanların düşmanlığıyla çepeçevreli. Müslümanlar uyanmalı, ortak değerlerde buluşmalı, Osmanlı Devleti’nin yıkılışından sonra yeri boş kalan Büyük İslam Devleti’ni kurmalıdır. Bu mümkün olmazsa, İslam Devletleri Birliği’ni kurup etkili bir şekilde karşı koymalıdır. İslam İşbirliği Teşkilatı’nı BM’nin karşısında İslam Milleti’nin kalesi yapmak lazımdır.

“MISIR VE S. ARABİSTAN DA KATILABİLSE...”

ECO gibi geçmişi olan bir kuruluşun da BM Güvenlik Konseyi’nin karşısında İslam’ın gücünü ve yaptırım kudretini temsil etmesi gerekir. ECO için daha önce kendi çapımızda onu geliştirmek, etkin hale getirmek için çok teşebbüsümüz oldu; ama ne yazık ki bu gerçekleşmedi. Oysa ECO’da Türkiye, İran, Pakistan gibi önemli İslam devletleri yanında Türki Cumhuriyetler vardır, Arap kesimi zayıftı. Mısır ve Suudi Arabistan’ı da ECO’ya katabilmek mümkün olsa dediğimiz İslam Güvenlik Kuruluşu gerçekleşir. Bunu daha

önceleri 5 İslam devletinin Merkezi İslam Federasyonu’nu kurması, arkasından da Endonezya, Malezya, Bengaldeş gibi devletlerle Doğu İslam Federasyonu’nu, Fas, Cezayir, Nijerya, Tunus gibi Afrika İslam ülkeleri ve Arnavutluk, Bosna, Kosova gibi balkan ülkeleri ile Batı İslam Federasyonu ve tümüyle de İslam Konfederasyonu kurulmasını çok kez yazdık. Şimdi federasyon yerine birlik kurulması önceliklidir.

“BAĞIRIP ÇAĞIRMAKLA BİR YERE VARILMAZ”

Tek kurtuluş yolu budur. En gerekli, en güncel, en hayati olan budur. Bunun dışındakiler ikinci plandadır. Bir aylık orucun lisan-ı hâl ile söylediği sanırım budur. Sadece kınamayla veya sert konuşmalarla, bağırıp çağırmakla bir yere varılmaz. Tüm İslam ülkesindeki Milletimizin mensuplarının Bayramını kutlarken, yürekleri yanmış ve yanmakta olan müminlere, yakılıp yıkılan sahipsiz İslâm ülkelerine artık aydınlık günleri ve gelecekleri göstermesini Allah’tan dilerim.”

BM'DE ÇİN'İ SAVUNAN UYGURLARA ÖDÜL VERİLDİ

Çin'in Uygurlara yönelik politikasını savunan Doğu Türkistan'daki Xinjiang Üniversitesi Rektör Yardımcısı Zulhayat İsmail, Birleşmiş Milletler BM İnsan Hakları Komitesi toplantısında Çin adına yaptığı savunması dolayısıyla Çinli yetkililer tarafından ÇKP'ye "Hizmet gösteren Örnek Kadın" ödülü verildi.

Xinjiang Üniversitesi web sitesinde yer alan habere göre 28 Nisan'daki ödül töreninde konuşan Zulhayat İsmail, "Çin'in Xinjiang konusunda uluslararası ilişkilerdeki üstünlüğünü savunduğunu ve bir Çinli olarak vazifesini yerine getirdiğini dile getirdi.

Ayrıca halka seslenerek "Çin ulusal kimliğini" hayatın her alanına entegre edilmesi propagandası yaptı.

ÇİN'E YÖNELTİLEN TÜM SUÇLAMALARI YALANLAMIŞTI

BM İnsan Hakları Konseyi tarafından üç ayda bir düzenlenen ve bu yılın Mart ayında

yapılan toplantısında konuşan İsmail, Doğu Türkistan'daki çeşitli etnik grupların geleceksel kültürü, Medeniyet Mirasları ve dil yazıları kanunla korunduğunu iddia ederken "Xinjiang, deniz aşırı güçlerin söylediği gibi tecrit edilen değil radyo ve televizyonun, internet ve sosyal medyanın yaygın olarak kullanıldığı bir yerdir." İfadesini kullanmıştı.

Gözlemciler Çin hükümetinin Uygurlara yönelik "soykırım" uygulamaları ciddi uluslararası kınamalarla karşı karşıya kaldığı ve Birleşmiş Milletler'in Çin'i Uygurlar hakkında bağımsız bir soruşturmaya izin vermede çağırıldığı bir zamanda, etkisi ve baskısı

altındaki Uygurları BM İnsan Hakları Konseyi'ne hitap etmeye zorladığını vurgularken, Çin'in yanıltıcı ve yalan ifadelerle uluslararası toplumun gözünü boyama girişimi aslında tüm dikta rejimlerin kullandığı ortak yöntem olduğunun altını çizdi.

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ UYGULAMALARI

Çin komünist Partisinin (ÇKP) son yıllarda uyguladığı Uygur Türklerinin kimlik ve kültürlerine yönelik ihlaller, uluslararası kamuoyu tarafından sert bir şekilde eleştiriliyor. Pekin'in "mesleki eğitim merkezleri" olarak adlandırdığı, uluslararası kamuoyunun ise "yeniden eğitim kampları" diye tanımladığı Toplama Kamplarında Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre en az 1 milyon, kamp tanıkları ve Çin kaynaklı belgelere göre ise En az 8 milyon insan kendi rızası dışında dönüşümlü olarak zorla tutuluyor.

Pekin yönetimi, Doğu Türkistan'da kaç kamp bulunduğu, buralarda kaç kişinin olduğuna ve söz konusu kişilerden ne kadarının sosyal hayata döndüğüne ilişkin bilgi vermiyor. BM ve diğer uluslararası örgütler, kampların incelemeye açılması çağrılarını yinelerken Çin, şu ana kadar kendi belirlediği birkaç kampın az sayıda yabancı diplomat ve basın mensubu tarafından kısmen görülmesine izin verdi. Ve Albanialı Gazeteci Dr. Olsi Yazeji gibi hakkı söyleyenler dışında çoğu ülke diplomatı Çin'e yaramak için Zulmü görmezden geldi. Çin makamları, BM yetkililerinin doğrudan bilgi almak amacıyla bölgede serbestçe inceleme yapma talebini ise sürekli olarak geri çeviriyor.

Muhammed Ali Atayurt- Türkistan Press

Kaynak: RFA

ÇİN'İN DUYGU TANIMA TEKNOLOJİSİ 'UYGURLAR ÜZERİNDE DENENDİ'

BBC'nin araştırmasına göre, duygu analizi için kullanılan yapay zeka ve yüz tanıma teknolojisi Doğu Türkistan'daki Uygurlar üzerinde denendi.

BBC'ye konuşan bir yazılım mühendisi, bölgedeki polis merkezlerine bu sistemleri yerleştirdiğini öne sürdü. İddiaya ilişkin kanıtları gören bir insan hakları savunucusu, uygulamanın “şok edici olduğunu” söyledi.

Londra'daki Çin Büyükelçiliği iddialara doğrudan yanıt vermedi ama tüm etnik grupların siyasi ve sosyal haklarının koruma altında olduğunu savunarak Soykırım uygulamalarını meşru göstermeye çalıştı.

Doğu Türkistan'da yaşayan halk her gün gözetim altında tutuluyor. Bölgede çok sayıda Çin'in 'yeniden eğitim kampları' olarak adlandırdığı tartışmalı kamplar da bulunuyor. İnsan hakları kuruluşları bu merkezleri 'ıslahhevleri' olarak tanımlıyor ve buralarda resmi

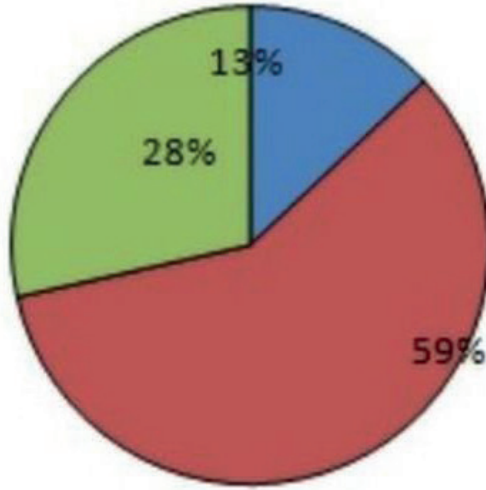
verilere göre bir milyon gayri resmi bilgilere göre ise 7 milyondan fazla kişinin rızası dışında dönüşümlü olarak tutulduğu tahmin ediliyor.

Pekin, bölgede “ masum insanların terör saldırılarıyla yüzlerce kişiyi öldürdüklerini” söyleyerek gözetimin gerekli olduğunu savunuyor. Yazılım mühendisi, güvenlik kaygıları nedeniyle kimliğini gizli tutma şartıyla BBC'nin araştırmacı gazetecilik programı Panorama'ya konuşmayı kabul etti. Mühendis'in çalıştığı şirketin de adı açıklanmadı.

UYGURLAR ÇEŞİTLİ DENEYLERDE KOBAY OLARAK KULLANILIYOR

Mühendis, Panorama programına, duygu tanıma sisteminin yerleştirildiğini iddia ettiği, beş tutuklu Uygur'un fotoğrafını gösterdi ve “Çin hükümeti Uygurları, laboratuvarlardaki fareler gibi bazı deneyleri için denek olarak kullanıyor” dedi.

情感状态分布图

Mühendis, bölgedeki polis merkezlerine kameraları yerleştirme göreviyle ilgili de “Deneklere 3m mesafeye duygu tespit kamerası yerleştirdik. Yalan makinesine benziyor ama daha ileri bir teknoloji” dedi. Çin genelindeki polis merkezlerinde ‘yaygın olarak bulunan dizginleme sandalyelerinin’ kullanıldığını ifade eden mühendis, “El ve Ayak Bilekleriniz metal bağlarla kilitleniyor “ diye devam etti.

Mühendis, yapay zeka sistemlerinin yüz ifadeleri ve deri gözeneklerindeki dakikalık değişimleri bile tespit ve analiz edebildiğine ilişkin kanıtlar da gösterdi.

YAZILIM DAİRE GRAFİKLER YARATTIYOR

Mühendisin iddialarına göre yazılımlar daire grafikler yaratıyor ve grafikteki kırmızı alan-

lar zihnin olumsuz veya huzursuz hissettiği anları yansıtıyor. Mühendis, yazılımın “güvenilir kanıt olmadan hükme varılma amaçlı kullanıldığını” iddia etti.

Londra’daki Çin Büyükelçiliği, bölgede duygu tanıma yazılımının kullanılıp kullanılmadığıyla ilgili sorulara yanıt vermedi ama şu açıklamayı yaptı:

“Doğu Türkistan’daki bütün etnik grupların siyasi, ekonomik, sosyal hakları ve dini özgürlükleri tamamen güvence altındadır.

“İnsanlar, etnik geçmişlerine bakmaksızın uyum içinde yaşıyor ve kişisel özgürlüklerine herhangi bir kısıtlama olmadan istikrarlı ve huzurlu bir hayatın keyfini çıkarıyor.” Diyerek Uluslararası toplumu kandırmaya çalıştı.

UZMANLARA GÖRE YENİ TEKNOLOJİ ÇOK SAKINCALI

Kanıtlar, İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün Çin Direktörü Sophie Richardson’a da gösterildi.

Richardson, “Bunlar çok şok edici bulgular.

Daire grafiğine indirgenen insanlar, zorlayıcı şartlar, olağanüstü bir baskı altında ve tedirginlik içinde olan insanlar. Bu da suçluluk emaresi olarak değerlendiriliyor, bunun çok sorunlu olduğunu düşünüyorum” dedi.

Colorado Üniversitesi’nden Darren Byler’a göre Uygurlar, yerel bölge yetkililerine düzenli olarak DNA örnekleri vermek zorunda kalıyor, dijital taramalardan geçiriliyor ve çoğu hükümetin geliştirdiği, rehber ve mesajlar dahil birçok veriyi toplayan, cep telefonu uygulamasını indirmeye zorlanıyor.

Byler, “Uygur hayatı artık veri oluşturmaktan ibaret. Herkes cep telefonunun yanında taşınması zorunlu bir şey olduğunu biliyor. Taşımazsanız gözaltına alınabilirsiniz, takip edildiğinizi biliyorlar. Kaçış yokmuş gibi hissediyorlar” dedi.

Verilerin çoğu ‘Entegre Ortak Operasyonlar Platformu’ adı verilen bilgisayar sistemi içinde toplanıyor. İnsan Hakları İzleme Örgütü, bu sistemin şüpheli davranışları tespit ettiğini söylüyor.

Richardson sistemle ilgili şunları söyledi:

“Sistem, onlarca farklı yasal davranış türleri hakkında bilgi topluyor. Buna, ön kapı yerine arka kapıdan çıkmak, kendilerine ait olmayan bir arabaya yakıt koymak da dahil.

“Yetkililer şimdi insanların evlerinin dış kapılarına QR kodu yerleştiriyor. Böylece, evde kimin bulunması gerektiğini, kimin bulunmaması gerektiğini kolayca öğrenebiliyorlar.”

‘ORWELL BİLE HAYAL EDEMEMİŞTİR’

Çinli teknoloji şirketlerinin devletle ne kadar yakın ilişkide olduğu her zaman tartışma konusu olmuştur. ABD merkezli araştırma grubu IPVM, bu şirketlerin patentlerinde, Uygurların tespiti için özel olarak tasarlanan yüz tanıma ürünlerine ilişkin kanıtlara ulaştıklarını öne sürüyor.

Huawei ve Çin Bilim Akademisi’nin Temmuz 2018’de yaptığı bir patent başvurusundaki yüz tanıma ürünü için, bireyleri etnik özelliklerine göre ayırt edebilme özelliği bulunduğunu belirtiyor.

Huawei ise grubun araştırmasına yanıt olarak “teknolojinin, toplumun herhangi bir üyesine ayrımcılık veya baskı amaçlı kullanılmasını onaylamadıklarını” söyledi ve faaliyetlerinin “hükümetten bağımsız olduğunu” ifade etti.

Araştırma grubu IPVM ayrıca, şirketin ‘Bir Kişi, Bir Dosya’ adlı bir teknoloji geliştirdiğine ilişkin de belgelere ulaştı.

IPVM’den Conor Healy sistemi şöyle anlattı:

“Her bir birey için hükümet kişisel bilgileri, siyasi faaliyetlerini, ilişkilerini topluyor... bu kişinin davranışlarının anlaşılması, ne tür bir tehdit oluşturabileceğinin tespit edilmesi için her türlü veriyi topluyor.

“Her türlü muhalefeti imkansız kılıyor ve hükümete vatandaşlarının davranışlarıyla ilgili gerçek tahminler yaratıyor. Bir hükümetin bu tür analizler yapma kapasitesine sahip olacağını George Orwell bile hayal edememiştir.”

Huawei, ‘Bir Kişi, Bir Dosya’ sisteminin teknoloji gelişimine dahil olup olmadığı sorusuna doğrudan yanıt vermedi ama şirketin hükümetten bağımsız faaliyet gösterdiğini yineledi. Çin’in Londra Büyükelçiliği ise bu programlara ilişkin “bilgi sahibi olmadığını” söyledi.

IPVM ayrıca, Çin pazarlama şirketi Hikvision'e ait, Uygurların tespit edilmesi için geliştirilen bir yapay zeka kamerasının reklam belgelerine ve bir diğer teknoloji devi Dahua'ya ait, yine Uygurları tespit eden bir yazılıma ulaştıklarını da iddia etti.

Dahua, patentlerinin Çin'de tanınan 56 etnik yapıya atf yaptığını ve özellikle içlerinden birinin hedef alınmadığını söyledi. Şirket, "insanların güvenliğini sağlamaya yardım etmeyi amaçlayan ürünler ve hizmetler sunduklarını" söyledi ve İngiltere dahil faaliyet gösterdikleri "her pazarın yasalarına, düzenlemelerine uyduklarını" ifade etti.

Hikvision, internet sitelerindeki ayrıntıların doğru olmadığını belirtip "uygun değerlendirme olmaksızın internet güncellemesi yapıldığını" ifade etti. Şirket, ürün yelpazesinde "Belirli bir grubu tespit ve analiz etme teknolojisine sahip ürünler bulunmadığını veya satışı yapılmadığını" kaydetti.

BBC'ye konuşan Çin'in yapay zekadan sorumlu Ulusal Komitesi Başkanı Dr. Lan Şue, patentlerden haberdar olmadığını belirtip "Çin'in dışında bu tip suçlamalardan çok var. Çoğu doğru değil" diyerek Doğu Türkistan'daki Xinjiang yerel hükümetinin Doğu Türkistan halkını koruma sorumluluğu olduğunu düşündüğünü Eğer bu bağlamda teknoloji kullanıldıysa bu da gayet anlaşılır bir durum olduğunu savundu.

Çin'in Londra Büyükelçiliği ise BBC'ye açıklamasında daha sert bir karşılık verdi ve "Uygurları analiz etme özelliği bulunan her-

hangi bir sözde yüz tanıma teknolojisi diye bir şey kesinlikle yoktur" dedi.

GÜNLÜK GÖZETİM

Dünya genelindeki yaklaşık 800 milyon gözetim kamerasının yarısının Çin'de bulunduğu tahmin ediliyor. Çin'in Chongqing gibi çok sayıdaki akıllı şehirlerinde ise şehir alt-yapısına yapay zeka yerleştirilmiş durumda.

BBC Panorama programına konuşan Chongqing merkezli araştırmacı gazeteci Hu Liu, kendi deneyimini şöyle anlattı:

"Evden çıkıp asansöre adım attığınızda sizi bir kamera görüntüler. Her yerde kamera var."Ben bir yere gitmek için evden çıktığımda taksi çağırıyorum, taksi şirketi verileri hükümete yüklüyor. Sonra birkaç arkadaşla buluşmak için bir kafeye gidebilirim. Orada da yetkililer kafedeki kameralarla yerimi öğrenebiliyor.

"Bazı arkadaşlarımla buluştuktan sonra hemen hükümetin benimle temasa geçtiği zamanlar olmuştü. Beni 'Bu kişiyle bir daha görüşme, bir daha şöyle yapma, böyle yapma' uyarıları yaptılar.

"Yapay zeka yüzünden saklanacak yerimiz kalmadı."

Yazan: Muhammed Ali ATAYURT

MÜSLÜMAN UYGURLARA ALKOL İÇME EĞİTİMİ VERİLİYOR

Doğu Türkistan'da yapılan insanlık dışı soykırım suçlarını tümenden inkar eden Çin, Uluslararası raporlar, güçlü deliller ve Kamp tanıklarının ifadelerine rağmen zulmü örtbas etmek için Uluslararası topluma yönelik propagandasını artırıyor.

Kamp Tanığı Zumret Davut Hanımın Çin kaynaklı sosyal medyadan paylaştığı video görüntülerinde Doğu Türkistan'daki malum bir bölgede uzun ve tek sıra halinde alet edevatlarını omuzlarında taşıyan yüzlerce Uygur Türkünün kurak bir arazide çalışmaya getirildiği gösteriliyor.

Başka bir videoda, belirli bir Uygur ailesinden yaşlı bir kadının amatör kamera karşısında başındaki örtüyü sorun yaşama korkusuyla alel alece çıkardığı kaydediliyor.

YENİ SIZAN GÖRÜNTÜLER, SOYKIRIMI DOĞRULUYOR

Ayrıca Doğu Türkistan'ın Sanji şehrinde çekildiği tahmin edilen ve tabelasına "Alkol içme eğitim merkezi" yazan bir tesisin gösterildiği video, Çin'in son zamanlardaki dini özgürlük propagandalarının tam tersine Uygur Müslümanlarını dini ve milli değerlerinden koparmaya yönelik, mankurlaştırma politikasının sürdüğünü doğruluyor.

Çin'in Doğu Türkistan'daki baskıcı politikaları yüzünden Doğu Türkistan halkı, dininden ve milli kimliğinden vazgeçmeye zorlanıyor. Öte yandan halk arasında "Haşar" adı verilen yorucu ve zorunlu çalıştırmayla

fiziki olarak işkence uygulanırken gece gündüz bitmek bilmeyen Siyasi propagandalarla beyin yıkama eğitimlerine tabi tutuluyor.

DİNİ, ETNİK VE SİYASİ BASKILARIN MERKEZİ: DOĞU TÜRKİSTAN

Çin hükümetinin sistematik baskı ve asimilasyonlar ile dini, etnik, kültürel ve siyasi anlamda “soykırıma” varan faaliyetleri, her geçen gün dünya kamuoyunun daha çok gündemine geliyor.

Çin hükümeti, dünya kamuoyundan toplama kampındaki Uygur Türklerinin gerçek durumuna dair tüm verileri gizli tutmaya çalışırken aynı zamanda da bölgedeki insanlık dışı uygulamalarını sahte ve çarpıtıcı bilgilerle veya Baskısı, etkisi altındaki İnsanları zoraki ifadeler vermeye mecbur ederek yalanlamaya çalışıyor.

Oysa Etnik ve kültürel ayrımcılığa ve insan hakları ihlallerine dahası Soykırıma maruz kalan Doğu Türkistanlılar, ucuz iş gücü olarak Çinli şirketlerde çalıştırılıyor. Müslüman

Kadınlar kısırlaştırılırken Dine ait her şey yasaklanmış durumda.

Öte yandan, Birleşmiş Milletlerin resmi verilerine göre, Pekin idaresinin soykırım uyguladığı Doğu Türkistan’daki toplama kamplarında 1 milyondan fazla Uygur Türkünü rızası dışında zorla tutuyor. Bu sayı, Kamp tanıkları ve Çin kaynaklı belgelerde ise 8 milyon insanın dönüşümlü olarak alıkonulduğunu gösteriyor.

Özetlemek gerekirse Çin’in sistematik baskısı ve şiddet politikalarına maruz kalan Doğu Türkistanlı Müslümanlar birçok yönden topyekûn İmha, ve milletçe yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta.

Yazan: Muhammed Ali ATAYURT

BATI MEDYASI ÇİN PROPAGANDALARINI ÇÜRÜTTÜ

Doğu Türkistan'da binlerce Camiyi yıkan ve Müslüman Uygur Türklerini dininden vazgeçirmeye çalışan Çin, sahte propaganda yoluyla uluslararası toplumu aldatmaya çalışıyor. Ancak Reuters muhabirleri, gerçeklerin Çin propagandasıyla tamamen çeliştiğini ortaya çıkardı.

Son yıllarda, bağımsız araştırmacılar, insan hakları grupları ve Doğu Türkistan diasporası, Çin'in binlerce Camii yıkıp yok ettiğini ve uluslararası toplum tarafından şiddetle kınanmasına neden olan güvenilir kanıtların olduğunu öne sürüyor.

ÇİN, GÜÇLÜ DELİLLERE RAĞMEN SOYKIRIMI İNKAR EDİYOR

Çinli yetkililer ise hiçbir dini etnisitenin yok edilmediğini veya dini özgürlüklerin yasaklanmadığını iddia ederek toplumdan gelen tüm suçlamaları reddetiyor.

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hua Chunying yaptığı açıklamada, Doğu Türkistan'daki camilerin yıkıldığını, bazılarının modernize edildiğini ve genişletildiğini, Müslümanların evlerde ve Camilerde açıkça ibadet edebileceklerini savundu.

REUTERS, 12 GÜN BOYUNCA GÖZLEM YAPTI

Reuters muhabirleri Ramazan ayında 12 gün boyunca Doğu Türkistan'ın dört bir tarafında bir takım ziyaretler yaparak 24'ten fazla camiyi gezdi ve bir dizi Röportajlar yapabilen Muhabirler Çin propagandasının tam tersine Doğu Türkistan'daki mevcut durum arasında çok uçuk bir fark olduğunu ve Çin propagandasında iddia edilen Doğu Türkistan'daki Cami sayısının 20.000'den fazla olduğunu ifadesinin bir aldatmaca olduğunu ortaya çıkarıyor.

Sivil polisler tarafından takip edildiğini söyleyen Gazeteciler ayrıca yıkımdan sağ kalan Camilerin çoğu giren çıkanları kayıt altına alma zorunluluğu olduğu, Camiye yabancıların, ve 18 yaşın altındakilerin girmesine izin verilmediğini teyit etti.

ÇİNLİ YERLEŞİMCİLER BASKIDAN MEMNUN

Gazeteciler altı yıl önce Doğu Türkistan'a yerleşen Çinli bir kadınla röportaj yaptığı sırada, Çinli kadın genellikle camide namaz kılan kimsenin olmadığını belirterek, "Artık burada Müslüman yok!" "Xinjiang çok daha iyi yer" diye sözlerine ekledi.

Avustralya Stratejik Politika Enstitüsü (ASPI) tarafından geçen yıl yayınlanan bir raporda, Doğu Türkistan'daki 16.000'den fazla caminin son üç yılda kısmen veya tamamen yıkıldığı ortaya konuluyor.

Yazan: Muhammed Ali ATAYURT

TÜRKİYE'DEKİ 73 BARODAN ÇİN'E DOĞU TÜRKİSTAN TEPKİSİ

Türkiye'deki 73 ilin barosu, dünyanın son yıllarda gördüğü en büyük insan hakları ihlallerinden olan Çin'in Doğu Türkistan'daki baskılarına ilişkin ortak basın açıklamasında bulundu. Çin'in, Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yaptığı zulmün şiddetle kınandığının altı çizilen açıklamada, "Barolar olarak, Avukatlık mesleğinin ruhu gereği bir haksızlığa sessiz kalmanın da başkaca bir haksızlık olduğunu düşünerek mağdur ve mazlum Doğu Türkistan Uygur Türklerinin yanında olmaya devam edeceğimizi kamuoyuna saygıyla beyan ederiz" denildi.

Türkiye'deki 73 farklı baro, Çin yönetiminin Doğu Türkistan'da gerçekleştirdiği baskılar nedeniyle harekete geçti. 73 ilin barosu dün Çin'in Doğu Türkistan'daki yıllardır süren baskı ve asimilasyon faaliyetlerine ortak yayımladıkları bir yazılı açıklamayla tepki gösterdi. Söz konusu açıklamada, "Barolar

olarak, Avukatlık mesleğinin ruhu gereği bir haksızlığa sessiz kalmanın da başkaca bir haksızlık olduğunu düşünerek mağdur ve mazlum Doğu Türkistan Uygur Türkleri'nin yanında olmaya devam edeceğimizi kamuoyuna saygıyla beyan ederiz" ifadelerine yer verildi.

TÜM İLGİLİLERE HAREKETE GEÇME, SORUMLULUK ALMA ÇAĞRISI

Basın açıklaması ile tüm ilgililer, Çin soykırımına uğrayan Uygur Türkleri için sorumluluk almaya, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşları ise konuyu gündemde tutmaya davet edilirken, BM Genel Kurulu olmak üzere uluslararası tüm kurumların, engelleyici yaptırımları derhal gündeme almaya, uluslararası kamuoyuna Doğu Türkistan Uygur halkı için harekete geçmeye çağrısı yapıldı.

Baroların açıklamasının tamamında yer alan ifadeler şöyle:

"TOPLAMA KAMPLARINA ALINAN İNSANLARDAN BİR DAHA HABER ALINAMAMAKTADIR"

"1949 Yılından beri Çin Halk Cumhuriyeti

yönetimi altında bulunan Doğu Türkistan'da, insan hakları ihlalleri hayatın tüm alanlarında varlığını artırarak devam ettirmektedir.

Çin Hükümeti, özellikle bölgede yaşayan yerleşik halktan kurtulmak için uygulamaya koyduğu ve 2018 yılında uydu görüntüleri ve tanıklıklarla ispatlandıktan sonra kabul ettiği 'toplama kamplarını' suçu ve suçluyu gizlemek suretiyle 'meslek edindirme kursu' olarak dünyaya kabul ettirmeye çalışmakta, bu şekilde Doğu Türkistanlıları terörizm, ayrımcılık ve aşırılıktan arındıracağını iddia etmektedir. Esasında bu kamplarda insanlığa karşı suç kategorisinde sayılan suçlar işlenmekte olup kamplarda kalan bir çok insandan tekrar haber alınmamaktadır.

“İNSANLIĞA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR KAPSAMINDA OLDUĞU YADSI-NAMAZ BİR GERÇEK”

Bir milleti ve bir dini inancı ortadan kaldırmaya yönelik sistematik faaliyetlerin varlığı göz önüne alındığında bahse konu fiillerin 'İnsanlığa Karşı Suçlar' kapsamında olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Çin Hükümeti'nin 'Aşırılıkla Mücadele Düzenlemesi'ni kabul ettiği Mart 2017'den bu yana, Doğu Türkistan bölgesinde kamplara kapatılan Uygur Türklerinin sayısı hızla artmaktadır. Düzenlemeye göre 'normal' olmayan sakal bırakmak, peçe veya başörtüsü takmak, namaz kılmak, oruç tutmak, alkol almamak ya da İslam veya Uygur kültürüyle ilgili kitaplar veya yazılar bulundurmamak da dahil olmak üzere, dini veya kültürel aidiyetin açık veya hatta özel alanda sergilenmesi 'aşırılık' olarak değerlendirilmektedir.

Çalışma veya eğitim amacıyla özellikle Müslüman nüfusun ağırlıklı olduğu ülkelere gitmek ya da Çin dışında yaşayan insanlarla iletişim kurmak da insanları şüpheli konumuna düşüren temel sebepler arasında bulunmaktadır. Erkek-kadın, genç-yaşlı, kentli-taşralı fark etmeksizin herkes, gözaltına alınma tehlikesi altındadır.

“ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ’NÜN RAPORUNDA İHLALLER İSPAT EDİLDİ”

Uluslararası Af Örgütü'nün yayımladığı 'Çin: Neredeler? Doğu Türkistan (Sincan Uygur Özerk Bölgesi)'ndeki toplu gözaltılar hakkında cevap verme zamanı' adlı raporunda bu ihlaller tanık raporlarıyla ispat edilmiştir. Uluslararası Af Örgütü Doğu Asya Direktörü Nicholas Bequelin'in konuya ilişkin, 'Çin hükümetinin etnik azınlıkları hedef alan kirli politikalarını sürdürmesine izin verilmemeli. Dünyanın her yerinden hükümetler, Doğu Türkistan'da yaşanan kabus nedeniyle Çin'e hesap sormalıdır' açıklaması da durumun vehametini gözler önüne sermektedir.

“BİR MİLLET YOK EDİLMEMEYE ÇALIŞILMAKTADIR”

Bir millet tamamen inkâr edilmekte, ibadet özgürlüğü yok sayılmakta, Türkçe isimler ve yazılar yasaklanmakta, Doğu Türkistan bölgesine kasten Sincan adı verilmektedir. Bu uygulamalar ile millet bilinci yok edilmeye çalışılmaktadır. Bahse konu bölgenin kadim bir Çin toprağı olduğu iddia edilerek bölgenin tarihi ve değerleri yok sayılmaktadır.

Bütün ilgilileri bu noktada sorumluluk almaya, kıymetli vatandaşlarımızı ve sivil toplum kuruluşlarımızı ise konuyu gündemde tutmaya; BM Genel Kurulu olmak üzere uluslararası tüm kurumları, engelleyici yaptırımları derhal gündeme almaya çağırıyor, uluslararası kamuoyunu Doğu Türkistan Uygur halkı için harekete geçmeye davet ediyoruz.

Barolar olarak, Avukatlık mesleğinin ruhu gereği bir haksızlığa sessiz kalmanın da başkaca bir haksızlık olduğunu düşünerek mağdur ve mazlum Doğu Türkistan Uygur Türklerinin yanında olmaya devam edeceğimizi kamuoyuna saygıyla beyan ederiz.”

Yazan: Ayyıldız Huri Kaptan

Doğu Türkistan Halkına Yönelik Soykırım Suçu İşleyen Çin'in, Filistin-İsrail Çatışmasında Gösterdiği Tavrı, Çin'in Ne Kadar Da İki Yüzlü Olduğunu Bir Kez Daha Gözler Önüne Serdi.

KAYNAKÇA

<http://turkistanpress.com>
<http://www.ogunhaber.com>
<http://turkistanpress.com>
<http://www.marasgundem.com.tr>
<http://turkistanpress.com>
<http://www.turkgun.com>
<http://www.karar.com>
<http://turkistanpress.com>
<http://turkistanpress.com>
<http://turkistanpress.com>
<http://turkistanpress.com>
<https://qha.com.tr>

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Doğu Türkistan'da neler oluyor?

Doğu Türkistan'la ilgili haberlerin hangisi gerçek, hangisi gerçek değil?... Dergimiz, güvenilir haber kaynakları ve yaşıyan tanıkların beyanlarıyla, Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu suçlarını örtbas etmek için servis ettiği gerçekdışı bilgi ve haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı zulümleri dünya kamuoyuna sunmayı hedefler.

Genel Yayın Yönetmeni **Abdulvaris ABDULHALİK**

Grafik Tasarım **Örkeş**

Editör **Muhammed Ali ATAYURT**
Abdulvaris ABDULHALİK

Karikatür **Radwa Adl**

Yayın Kurulu **Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneđi**

Yayın Türü **Aylık Yayın**

Yazışma Adresi **Kartaltepe Mah. Geçit Sok. No: 6 Dük 2**
Sefaköy K.çekmece İSTANBUL

info@turkistanmedia.com www.turkistanpress.com www.istiqlalmedia.com

+90 212 540 31 15 +90 553 895 19 33 +90 541 797 77 00